

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn

Klimaatplan PFZW

Mei 2023

Inhoud

1.	Waarom een klimaatplan?	3
2.	Welke doelen streeft PFZW na?	4
3.	Hoe gaat PFZW haar klimaatdoelen bereiken?	6
4.	Klimaatactieplannen per beleggingscategorie	10
5.	Eigen bedrijfsvoering	21
6.	Verantwoording & monitoring	22
	Begrippenlijst	23
	Bijlage A : Hoe meten we de CO ₂ -uitstoot van de portefeuille?	24
	Bijlage B : Scope 3 uitstoot	25

1. Waarom een klimaatplan?

PFZW neemt als institutionele belegger haar verantwoordelijkheid bij te dragen aan een leefbare, duurzame wereld. Een goed pensioen is voor deelnemers namelijk meer waard in een leefbare wereld. En een leefbare wereld is weer noodzakelijk voor een goed pensioen. Uit onderzoek blijkt dat deelnemers ook belang hechten aan duurzaam beleggen, zolang dit geen grote impact heeft op het pensioenresultaat. Het duurzame beleggingsbeleid van PFZW en dit klimaatplan zijn hier op gericht.

Parijsakkoord

Aan de basis van dit klimaatplan ligt het Parijsakkoord. PFZW committeert zich aan het doel van het Parijsakkoord om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C:

- PFZW heeft het Paris Aligned Investment Initiative Net Zero Asset Owner Commitment (PAII-commitment) getekend.
- PFZW hanteert het Net Zero Investment Framework (NZIF) van de Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC).

Invloed PFZW

PFZW heeft directe invloed op de keuze om ondernemingen wel of niet op te nemen in de portefeuille. Op deze manier kan PFZW beleggen in de bedrijven die bijdragen aan een duurzame wereld. Daarnaast heeft PFZW indirect invloed op de bedrijfsactiviteiten van de ondernemingen in de portefeuille. We werken samen met de ondernemingen en/of beheerders in onze portefeuille en oefenen invloed uit om te komen tot verantwoorde beleggingskeuzes. Wij voelen en nemen onze verantwoordelijkheid om ondernemingen aan te spreken op hun klimaatbeleid, ongeacht de omvang van ons aandeel. Dat doen wij zo veel mogelijk samen met andere institutionele beleggers. Samen staan we sterker en werken we effectiever aan het gezamenlijke klimaatdoel.

Onzekerheid overheidsbeleid

Bij het opstellen van klimaatbeleid hebben we rekening te houden met onzekerheden rondom overheidsbeleid en marktontwikkelingen in de periode tussen nu en 2050. Het is onzeker in hoeverre overheden beleid en wetgeving aanpassen om verdere reductie van broeikasgassen af te dwingen. Het is daarmee ook onzeker in hoeverre ondernemingen en andere marktpartijen verandering inzetten en/of in welke mate overheden dit van bijvoorbeeld consumenten verlangen.

Jaarlijkse evaluatie

PFZW bekijkt dit klimaatplan jaarlijks en beoogt continue te verbeteren om de doelstellingen dichterbij de ambities te krijgen. Hierbij nemen we zowel de bestaande als voorgenomen doelen mee. PFZW monitort de voortgang en stelt doelen bij wanneer externe ontwikkelingen de ambities inhalen, zowel in positieve als negatieve zin. Ook evalueren we of we nieuwe doelen kunnen bepalen voor beleggingscategorieën waarvoor dit nog niet mogelijk was vanwege een gebrek aan mogelijkheden om de CO₂-uitstoot te verlagen.

Pensioenresultaat

Bij het opstellen van dit klimaatplan heeft PFZW de overtuiging dat deze ambities geen afbreuk doen aan het pensioenresultaat op lange termijn. Wel is er sprake van meer onzekerheid op de korte termijn vanwege marktbevingingen en -ontwikkelingen. Deze onzekerheid zit de ambities op het gebied van klimaat wat PFZW betreft echter niet in de weg. Er zit een grens aan de reikwijdte van ambities indien het pensioenresultaat naar verwachting in het geding komt.

2. Welke doelen streeft PFZW na?

Het hoofddoel van de klimaatstrategie is een klimaatneutrale portefeuille in 2050, in lijn met een scenario van maximaal 1,5 graden opwarming van de aarde. In de figuur hieronder ziet u het hoofddoel van onze klimaatstrategie en de subdoelen die hierbij horen.

CO₂-reductie

PFZW kijkt bij het verlagen van CO₂-uitstoot naar de drie verschillende soorten uitstoot:

- Scope 1: directe uitstoot van eigen bronnen of bronnen binnen het beheer van het bedrijf.
- Scope 2: indirect uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie.
- Scope 3: indirecte uitstoot voortkomende uit het overige deel van de waardeketen.

Wanneer we spreken over CO₂ bedoelen we CO₂-equivalenten. Het broeikaseffect van de andere broeikasgassen is hierin omgerekend naar een CO₂-equivalent om het totaal effect inzichtelijk te maken (zie ook bijlage A)

PFZW heeft het doel om de absolute CO₂-uitstoot van scope 1 en 2 van de beursgenoteerde aandelen, liquide krediet en vastgoed portefeuille met 50% te verlagen tussen 2019 en 2030.ⁱ De CO₂-voetafdruk van de portefeuille moet omlaag om de portefeuille in lijn te brengen met het klimaatakkoord van Parijs. Hiervoor maken wij geen gebruik van CO₂-compensatie (het afvangen en opslaan van CO₂ uit de atmosfeer). Hoe wij deze uitstoot meten, staat in bijlage A en het Jaarbericht Duurzaam Beleggen.ⁱⁱ Naast de scope 1 en 2 streeft PFZW er naar de scope 3 uitstoot te verlagen. PFZW beschikt nog niet over de informatie om ook deze uitstoot doelgericht en aantoonbaar te verlagen. Dit komt omdat slechts een heel klein deel van de ondernemingen in de portefeuille rapporteert over de (materiële) scope 3 data. U leest hier meer over in bijlage B.

Paris-Aligned beleggingen

PFZW wil dat de beleggingen passen bij het Parijsakkoord:

- Eind 2023 zitten er enkel olie- en gasondernemingen in de portefeuille die een Paris-aligned doel en plan hebben.
- In 2030 committeert 100% van de actief beheerde vastgoed- en infrastructuurportefeuille zich aan een Paris-aligned doelstelling.
- In 2040 heeft 100% van de private equity portefeuille zich gecommitteerd aan een Paris-aligned doelstelling.

Beleggingen moeten de volgende doelstelling hebben om te voldoen aan Paris-alignment:

- Een middellange termijn doelstelling (5-15 jaar, basisjaar niet eerder dan 2015) die betrekking heeft op scope 1 en 2 emissies op basis van de Sectoral Decarbonization Approach (SDA) of de Absolute Contraction Approach (ACA) voor een reductie van 1,5°C.

Of bedrijven een Paris-aligned doelstelling hebben, bepalen we aan de hand van data van de Science-based targets initiative (SBTi) en de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB).

Klimaatoplossingen

PFZW heeft de volgende doelen om bij te dragen aan klimaatverandering:

- **In 2030 hebben we 15% van het vermogen belegd in de klimaat SDG's.** Dit zijn:
 - SDG 7: Betaalbare en duurzame energie
 - SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen
 - SDG 12: Verantwoorde consumptie & productie
 - SDG 13: KlimaatactieDit is, rekening houdend met de verwachte groei van het belegd vermogen, een ambitieus doel dat alleen realiseerbaar is als we de huidige grenzen verleggen én als er in de komende jaren SDG-beleggingen ontstaan die op dit moment nog niet beschikbaar zijn.

- **In 2030 draagt 8% van de beleggingen bij aan de klimaatdoelen van de EU Taxonomie.**

In vergelijking met de doelstelling voor klimaatoplossingen in SDG's lijkt dit misschien laag, maar de eisen van de taxonomie zijn aanzienlijk strenger. Daarnaast zijn data om deze eisen te toetsen minder goed beschikbaar.

Minimumeisen product en gedrag

We stellen eisen aan de activiteiten waarin we hebben belegd:

- We beleggen niet in kolen- en teerzandondernemingen die voor meer dan 5% van hun omzet afhankelijk zijn van de productie van kolen of voor meer dan 1% van teerzand.
- We beleggen niet in ondernemingen betrokken bij olie- en gasboringen in het Noordpoolgebied wanneer zij meer dan 1% van hun omzet uit deze activiteit halen.

3. Hoe gaat PFZW haar klimaatdoelen bereiken?

PFZW gebruikt de volgende instrumenten om haar klimaatdoelstellingen te bereiken en kunnen verschillen per beleggingscategorie:

1. Duurzame kapitaalallocatie

We beleggen meer in bedrijven die positief bijdragen aan mens en milieu en minder in bedrijven die een negatieve impact hebben op mens en milieu.

2. Actief aandeelhouderschap

We stimuleren ondernemingen hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren.

3. Vormgeving beleggingsuniversum

We houden rekening met de impact van ondernemingen op het klimaat bij het samenstellen van het beleggingsuniversum.

Screening

Daarnaast screent PFZW de hele portefeuille met het doel ondernemingen te identificeren en te beoordelen op hun impact op mens en milieu. Hiervoor gebruiken we objectieve maatstaven, zoals de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles for Business and Human Rights. Bedrijven die hier negatief uitkomen, proberen wij met onze invloed te bewegen tot verbetering. Zien we geen verbetering? Dan verkopen wij de belegging. Meer informatie over deze screening kunt u lezen in het Duurzaam Beleggingsbeleid en op de website:

- [PFZW - PFZW 2021 | Misstanden opsporen via OESO-screen \(prestatiespfzw.nl\)](#)
- [Duurzaam Beleggingsbeleid PFZW juni 2022.pdf](#)

3.1 Duurzame kapitaalallocatie

PFZW kan zowel de negatieve impact verminderen als de positieve impact op de wereld vergroten door duurzame kapitaalallocatie.

Negatieve impact verminderen

Voor aandelen en liquide krediet voert PFZW een actief beleid om meer kapitaal te alloceren naar bedrijven met een lage CO₂-uitstoot en om belangen in CO₂-intensieve ondernemingen af te bouwen. Dit houdt in dat bedrijven met een relatief lage CO₂-uitstoot een hogere weging krijgen dan bedrijven met een relatief hoge uitstoot. Door de maximale CO₂-intensiteit van de portefeuille stapsgewijs te verlagen, zijn wij in staat om de vooraf bepaalde reductiedoelstellingen te behalen.

Positieve impact vergroten

Door meer te beleggen in klimaatoplossingen draagt PFZW bij aan de transitie naar een economie die minder afhankelijk is van fossiele brandstoffen. Meer beleggen in klimaatoplossingen leidt tot versnelling van de energietransitie en minder CO₂-uitstoot in de portefeuille en reële economie. Daarnaast zijn er ook klimaatoplossingen die bijdragen aan adaptatie en het beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering zoals bijvoorbeeld overstromingen of hittegolven. De beleggingscategorie insurance draagt hier substantieel aan bij omdat een groot deel van de portefeuille klimaatrisico herverzekert.

Beleggingscategorieën

In de gehele portefeuille beleggen we in klimaatoplossingen. De mogelijkheden daarvoor verschillen per beleggingscategorie. In de liquide beleggingscategorieën, zoals aandelen en liquide krediet, is het door de relatief goed beschikbare data van de onderliggende beleggingen eenvoudiger om kapitaal te sturen naar bedrijven die bijdragen aan klimaatoplossingen. Ook binnen sommige illiquide categorieën beleggen we in klimaatoplossingen.

Voor andere illiquide beleggingscategorieën, zoals private equity of credit risk sharing, is het voor bestaande beleggingen nog niet altijd mogelijk om informatie te winnen over de bijdrage van de belegging aan klimaatoplossingen. Voor nieuwe beleggingen zijn er meer mogelijkheden en sturen we actief op het investeren in beleggingen die bijdragen aan klimaatmitigatie of -adaptatie.

Methodiek SDG-classificatie

Vermogensbeheerders APG, AustralianSuper, British Columbia Investment Management Corporation (BCI) en PGGM hebben gezamenlijk het Sustainable Developments Initiative Asset Owner Platform (SDI AOP) opgericht. Dit platform classificeert bedrijven op basis van het percentage omzet gehaald uit activiteiten die gekoppeld zijn aan één of meerdere SDG's. Dit percentage werd aanvankelijk naar boven afgerond tot 50% ('decisive play') of 100% ('majority play') van de positie in het betreffende bedrijf. De beschikbaarheid van nauwkeurige data laat het nu toe om met het precieze (maar lagere) omzetpercentage te rekenen.

Verbetering impactmeting

We werken samen met andere institutionele beleggers om impactmeting verder te standaardiseren en impact inzichtelijk te maken. Zo kunnen we hard maken dat we daadwerkelijk zorgen voor verbeteringen voor mens en milieu en kunnen we greenwashing voorkomen.

3.2 Actief aandeelhouderschap

Een belangrijk instrument voor PFZW om de klimaatdoelen te halen, is actief aandeelhouderschap. PFZW belegt graag in bedrijven die duurzaam zijn, maar ook in bedrijven die dat nog niet helemaal zijn maar wel willen worden. Als actieve aandeelhouder stimuleren wij deze bedrijven zich te verbeteren. Dit doen we door middel van stemmen en engagement. Als aandeelhouder heeft PFZW het recht om te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Tijdens deze vergaderingen wordt er bijvoorbeeld gestemd over de herverkiezing van bestuurders, voorstellen van aandeelhouders en klimaattransitieplannen van bestuurders. PFZW kan, indien mogelijk en noodzakelijk, ook voorstellen indienen bij bedrijven die zich onvoldoende verbeteren.

Engagement

Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen doet PFZW aan engagement om haar klimaatdoelen te halen. Engagement is het hebben van een constructieve dialoog met ondernemingen in de beleggingsportefeuille of marktpartijen zoals regelgevers, toezichthouders en sectororganisaties. Deze dialoog heeft als doel een vooraf vastgestelde (gedrags)verandering te realiseren. De dialoog kan verschillende vormen aannemen (schriftelijk, telefonisch, mondeling) en gaat over beleid en/of activiteiten. Door het aangaan van een engagement wil PFZW haar verantwoordelijkheid nemen. Wij willen ondernemingen aanspreken en/of ondersteunen om hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren op een manier die een positieve bijdrage levert aan de maatschappij of het milieu, of een negatieve impact vermindert. PFZW kan vooral bij private beleggingen directe invloed uitoefenen om verbetering te bewerkstelligen en daarmee impact maken. Hier zijn de belangen vaak groter en heeft PFZW meer invloed.

Geen aandeelhouder, wel invloed

In de beleggingscategorieën waar PFZW geen directe aandeelhouder is, probeert PFZW toch invloed uit te oefenen en ondernemingen te bewegen hun activiteiten in lijn met het Parijsakkoord te brengen. Zo kan PFZW binnen liquide krediet ook als obligatiehouder engagen met de bedrijven waarin het belegd is. Daarnaast geldt dat PFZW soms zowel obligatiehouder als aandeelhouder is waardoor we ook kunnen stemmen op de aandeelhoudersvergaderingen voor bedrijven in de liquide kredietportefeuille.

Engagement met de olie- en gasbedrijven

Via engagement en stemmen zet PFZW druk op olie- en gasondernemingen om de juiste stappen te zetten. De energiesector heeft namelijk de potentie om een cruciale rol te vervullen in de energietransitie. Olie- en gasbedrijven hebben het kapitaal en de markt om op grote schaal duurzame energie te produceren. Echter moeten ze dit wel gaan doen. PFZW heeft drie eisen gesteld aan deze ondernemingen:

1. een CO₂-reductiedoelstelling (Q1 2022)
2. commitment aan de doelen van het Parijsakkoord (Q4 2022)
3. een overtuigende en verifieerbare strategie in lijn met de doelen van het Parijsakkoord, inclusief doelstellingen voor de korte en middellange termijn (Q4 2023)

Voldoet een onderneming niet aan deze eisen? Dan volgt desinvestering.

Voor de eerste twee stappen hebben dus al desinvesteringsrondes plaatsgevonden. Tussen deze deadlines in zit PFZW niet stil en voert het engagement met 12 grote olie- en gasbedrijven die bereidheid hebben laten zien om te verbeteren. Over de voortgang en uitkomsten van deze engagementactiviteiten kunt u hier meer lezen:

- [Engagement met duidelijke doelen en mijlpalen \(pfzw.nl\)](#)
- [Intensieve dialoog - Over PFZW | PFZW](#)

Stemrecht

Naast engagement stemt PFZW tegen de herverkiezing van bestuurders van achterblijvers bij aandeelhoudersvergaderingen. Bovendien gebruikt PFZW haar stemrecht om tegen klimaatplannen van bedrijven te stemmen die niet in lijn zijn met het Parijsakkoord en voor aandeelhoudersvoorstellen van bedrijven die wel in lijn zijn met het Parijsakkoord.

Andere sectoren

PFZW voert in toenemende mate ook engagement met andere sectoren met een hoge CO₂-uitstoot zoals: nutssector, materialen en de voedsel/landbouwsector. Van hen verwachten we:

1. korte- en middellangetermijn CO₂-reductiedoelen die betrekking hebben op scope 1, 2 en 3
2. commitment aan de doelen van het Parijsakkoord
3. een overtuigende en te controleren strategie in lijn met de doelen van het Parijsakkoord, inclusief uitleg over de manier waarop kapitaalallocatie de CO₂-reductiestrategie realiseert.

Sectorspecifieke verwachtingen

Naast deze overkoepelende verwachtingen hebben we ook sectorspecifieke verwachtingen. Deze sectorspecifieke verwachtingen bevatten bijvoorbeeld een doelstelling voor het volledig tegengaan van ontbossing in de bevoorradingketen van bedrijven in de voedselsector en het verbeteren van circulariteit in de materialensector. We monitoren de bedrijven in deze sectoren op hun voortgang. Daarnaast voeren we engagement met de belangrijke spelers binnen deze sectoren en gebruiken we onze stem actief tijdens aandeelhoudersvergaderingen.

3.3 Vormgeving beleggingsuniversum

PFZW houdt bij het samenstellen van het beleggingsuniversum rekening met negatieve impact van ondernemingen op het klimaat. Hierbij kijken we kritisch naar de producten die ondernemingen produceren en de gedragingen van deze ondernemingen. Wanneer een product of gedraging niet thuis hoort in de portefeuille, passen wij het beleggingsuniversum aan. Voor productgroepen publiceren we zowel de methodiek als de lijst met ondernemingen.^{iv} Voor het niet beleggen als gevolg van screening op gedrag communiceren we de methodiek.

PFZW hanteert strenge criteria voor sectoren die extra schadelijk zijn voor het klimaat:

- We beleggen niet langer in producenten van kolen- en teerzand. Zeker ook omdat er vaak voldoende betaalbare alternatieven zijn voor consumenten. Daarnaast beleggen we niet in ondernemingen die voor hun omzet voor meer dan 5% afhankelijk zijn van de productie van kolen of voor meer dan 1% van teerzand. Eerder lag de grens bij respectievelijk 30% en 10%.
- We beleggen niet in ondernemingen betrokken bij olie- en gasboringen in het Noordpoolgebied wanneer zij meer dan 1% van hun omzet uit deze activiteit halen.
- We hanteren het smart engagement beleid (zie 3.2 voor uitleg) voor de energiesector. Vanaf 2024 beleggen we alleen in ondernemingen in de energiesector die zich houden aan het Parijsakkoord.

4. Klimaatactieplannen per beleggingscategorie

Klimaatdoelen voor de hele portefeuille

- **50% absolute reductie** van scope 1 en 2 voor aandelen, liquide krediet en vastgoed tussen 2019 en 2030.
- In 2030 draagt **30%** van het belegd vermogen bij aan **SDGs** en **15%** draagt bij aan **klimaat SDGs**.
- **8%** van het belegd vermogen draagt bij aan de **klimaatoplossingen van EU Taxonomie** in 2030.
- We beleggen niet in **kolen en teerzandondernemingen** en fossiele bedrijven die niet Paris-aligned zijn.

Klimaatdoelen per categorie		2025	2030	2050
CO₂-reductie	Beursgenoteerde aandelen	-30% (basisjaar 2020) ²	-50% (basisjaar 2019)	-100%
	Liquide krediet	-20% (basisjaar 2021)	-50% (basisjaar 2019)	-100%
Paris-alignment	Privaat vastgoed	40%	100%	100%
	Beursgenoteerd vastgoed ¹	60%	100%	100%
	Infrastructuur	60%	100%	100%
	Private equity	-	-	100% ³

Categorieën zonder klimaatdoel

Staatsobligaties	▪ Vanaf 2024 rapporteren we hierover.
Hypotheken	▪ PFZW stuurt indirect op verduurzaming door onder andere rentekorting aan te bieden aan woningeigenaren om hun woning te verduurzamen. Vanaf 2024 rapporteren we de CO ₂ -uitstoot van de portefeuille.
Insurance	▪ Een groot deel van deze portefeuille herverzekert klimaatrisico en draagt zo bij aan klimaatadaptatie. Dit is in lijn met de definitie van klimaatoplossingen van de EU Taxonomie.
Credit Risk Sharing	▪ We onderzoeken mogelijkheden om de CO ₂ -uitstoot van de portefeuille te reduceren.

¹ Dit geldt voor het actief beheerde deel van de portefeuille (50%). Voor het passief beheerde deel ontwikkelen we een strategie.

² Het basisjaar voor de doelstelling voor 2025 van aandelen en liquide krediet wijkt af van het basisjaar dat gebruikt is voor de doelstelling van 2030. De doelstellingen voor 2025 zijn eerder bepaald dan de doelstelling voor 2030. Met de doelstelling voor 2030 hebben we de basisjaren weer gelijk getrokken.

³ Voor private equity geldt vanaf 2040 een doelstelling van 100% Paris Alignment.

Actieplannen per beleggingscategorie

Om de hoofddoelstelling waar te maken vertalen we deze in actieplannen per beleggingscategorie. Door per beleggingscategorie de actieplannen in werking te zetten, maken we het behalen van de hoofddoelstelling mogelijk. U vindt ze in de volgende paragrafen. Hierbij houden we rekening met de Leidraad Klimaatcommitment voor de financiële sector. Voor een aantal categorieën heeft PFZW concrete tussentijdse doelstellingen geformuleerd. Voor andere beleggingscategorieën is dat op dit moment niet mogelijk door gebrek aan data of sturingsmechanismen. Ook is sturen op CO₂-reductie of Paris-alignment niet voor alle categorieën een zinvolle aanpak om de klimaatimpact van de categorie te verbeteren.^{vi}

Geen doelstellingen?

Voor categorieën waarvoor we nog geen doelstellingen hebben bepaald, leest u waarom dat het geval is. PFZW doet er alles aan om, binnen zijn invloedssfeer en waar mogelijk, ook hier actieplannen en doelen binnen bereik te krijgen, maar voor een deel van de portefeuille ligt dat niet voor de hand. PFZW streeft ernaar om positieve verandering in de wereld teweeg te brengen en niet enkel de portefeuille schoon te vegen. Zodoende zoeken we voor elke beleggingscategorie een zinvolle en effectieve manier om de negatieve impact te verminderen en de positieve impact te vergroten.

Lange termijn

PFZW werkt met deze doelstellingen toe naar het einddoel: een scenario van maximaal 1,5 graden opwarming wereldwijd. Concreet heeft PFZW tot het jaar 2030 doelstellingen bepaald. De komende jaren stellen we nieuwe doelstellingen voor CO₂-reductiestrategieën op voor na 2030, waar mogelijk op basis van standaarden.

4.1 Klimaatactieplan Aandelen

Negatieve impact verkleinen

CO₂-reductie

- In **2015** heeft PFZW de eerste stappen genomen om de CO₂-voetafdruk van de aandelenportefeuille te verkleinen. Dit is gelukt. Tussen 2015 en 2020 is de CO₂-intensiteit (scope 1 en 2) van de portefeuille met meer dan **50% verlaagd**.
- Inmiddels is voor 2025 het doel vastgelegd om de **CO₂-intensiteit nog eens met 30% te verlagen** ten opzichte van eind 2020. Deze doelstelling heeft met name betrekking op scope 1 en 2, maar **reduceert ook de scope 3 uitstoot van de olie & gas sector en de auto-industrie**.
- Voor 2030 is het doel om de **absolute CO₂-uitstoot met 50%** te verlagen ten opzichte van 2019. Dit draagt bij aan het behalen van de CO₂-portefeuilledoelstelling (50% absolute reductie).

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

De doelstelling is om eind 2025 **ten minste 25%** van de aandelenportefeuille te beleggen in bedrijven die direct bijdragen aan **de SDG's**. Een deel van deze beleggingen zijn in klimaatoplossingen, maar hier staat geen specifieke doelstelling voor.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

▪ Duurzame kapitaalallocatie

De CO₂-uitstoot van de portefeuille verlagen we door met een CO₂-plafond te werken dat jaarlijks met 7% daalt. In de passief beheerde delen van de aandelenportefeuille gebeurt dit in de benchmarkconstructie. Voor de actieve mandaten krijgen de managers een CO₂-plafond mee waar ze zich aan moeten houden.

In de ontwikkelde markten aandelenportefeuille passen we een doelstelling van 25% Sustainable Development Investments (SDI's) toe om de SDG-doelstelling te halen. In de benchmarkconstructie alloceren we naar dit SDI-percentages toe. Daarnaast bestaat de aandelenportefeuille voor een deel uit een SDI Beursgenoteerde Aandelen (SBA) mandaat. Deze portefeuille belegt enkel (actief) in SDG's.

▪ We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit

Als aandeelhouder voeren we actief engagement met bedrijven in de energie-, nuts-, materialen- en voedselsector. We stemmen op aandeelhoudersvergaderingen in lijn met onze doelen en gaan in gesprek met deze bedrijven.

De managers die de hierboven genoemde SDI Beursgenoteerde Aandelen portefeuille voor PFZW beleggen, voeren engagement om impact data beter beschikbaar te maken en om de bedrijven te bewegen hun positieve impact verder te vergroten.

▪ We beleggen enkel in bedrijven die voldoen aan de minimum duurzaamheidsnormen op het gebied van klimaat

4.2 Klimaatactieplan Liquide krediet

Negatieve impact verkleinen

CO₂-reductie

- In **2021** hebben we voor het eerst de CO₂-voetafdruk van de liquide kredietportefeuille gemeten. Na deze meting hebben we CO₂-reductiedoelen bepaald voor 2023, 2024 en 2027:
 - medio **2023: initiële reductie van 20%**
 - medio **2024: 5% extra reductie**
 - **2025-2027 3-7% reductie per jaar.**
- De doelstelling voor de liquide kredietportefeuille is om de absolute CO₂-uitstoot met **50% te reduceren** tussen **2019 en 2030**.
- Zowel in 2024 als in 2027 zijn er evaluatiemomenten om de doelstellingen te evalueren. De haalbaarheid van de tussentijdse doelstellingen en de 2030-doelstelling toetsen we op basis van marktontwikkelingen en voortschrijdend inzicht in meet- en reductiemethodologieën. We kunnen dan bijsturen als dat nodig is.

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

Liquide krediet draagt bij aan de portefeuilledoelstelling om in **2025 20% van het belegd vermogen in SDG's** te hebben en in 2030 **30% van het belegd vermogen in SDG's en 15% in klimaatoplossingen**.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

▪ Duurzame kapitaalallocatie

Onze actieve beheerders krijgen een CO₂-plafond mee als restrictie om de CO₂-doelstellingen te halen. Op deze manier bereiken we de gewenste reductie in de portefeuilleconstructie.

Door het actieve karakter van de portefeuilles kunnen we bedrijven selecteren die bijdragen aan één of meerdere van de SDG-doelen.

▪ We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit

Als obligatiehouder heeft een belegger geen directe invloed op de bedrijfsvoering van ondernemingen, zoals dat wel het geval is bij een belegging met aandelen. Afhankelijk van de beleggingsopdracht is er een bepaalde hoeveelheid aandacht en ruimte voor selectie op ESG-factoren. Hierover is PFZW met de meeste bedrijven in directe dialoog met als ultiem pressiemiddel (de dreiging van) ontzegging van hernieuwde obligatiefinanciering.

▪ We beleggen enkel in bedrijven die voldoen aan de minimum duurzaamheidsnormen op het gebied van klimaat

4.3 Klimaatactieplan Vastgoed

Negatieve impact verkleinen

CO₂-reductie

- De private vastgoedportefeuille moet **in 2025 voor 40% uit beleggingen bestaan die zich gecommiteerd hebben aan een Paris-aligned doelstelling**. Hiervoor gebruiken we data van de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB). Voor de beursgenoteerde vastgoedportefeuille is deze doelstelling gezet op **60%**. Hiervoor gebruiken we data van de Science-based targets initiative (SBTi).
- Voor de private vastgoedportefeuille en het actieve beheerde deel (50%) van de beursgenoteerde vastgoedportefeuille is het doel gezet om in **2030 100% beleggingen** te hebben die **gecommiteerd zijn aan een Paris-aligned doelstelling**. Dit betekent dat uiterlijk in 2030 al deze vastgoedbeleggingen zich volledig op het pad van Paris-alignment bevinden. Waar mogelijk hebben deze ondernemingen hun plannen laten valideren en rapporteren zij over de voortgang.

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

Binnen de private vastgoedportefeuille streven we ernaar om **50% van de portefeuille te laten bestaan uit SDI-beleggingen** (niet specifiek klimaat-SDG's). Zowel privaat- als beursgenoteerd vastgoed draagt bij aan de SDG-doelstellingen voor 2025 en 2030 op portefeuilleniveau.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

▪ Duurzame kapitaalallocatie

Met onze reductiestrategie sturen we direct op het percentage Paris-aligned ondernemingen in de portefeuille en indirect op de CO₂-voetafdruk van de portefeuille. In beide gevallen is het einddoel net zero in 2050. Deze strategie geeft de mogelijkheid om beleggingen aan te houden of aan te kopen die op dat moment nog slecht presteren maar een gedegen plan hebben om te verduurzamen. Beleggingen moeten de volgende doelstelling hebben om te voldoen aan Paris-alignment:

- Een middellange termijn doelstelling (5-15 jaar, basisjaar niet eerder dan 2015) die betrekking heeft op scope 1 en 2 emissies op basis van de Sectoral Decarbonization Approach (SDA) of de Absolute Contraction Approach (ACA) voor een reductie van 1,5°C.

Ondanks dat we niet direct sturen op CO₂-reductie, maken we de CO₂-uitstoot wel jaarlijks inzichtelijk en monitoren we deze uitstoot jaarlijks.

▪ We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit

Zowel voor publiek als privaat vastgoed is engagement het voornaamste instrument om ondernemingen en managers te bewegen richting Paris-alignment doelen. Waar sprake is van joint ventures met private vastgoedpartijen, richten we de governance zo in dat we Paris-alignment doelen kunnen afdwingen. Naast de inspanningen op het vlak van engagement zetten we portefeuilleconstructie in om de Paris-aligned doelstelling te behalen door Paris Aligned beleggingen te selecteren.

▪ We beleggen enkel in bedrijven die voldoen aan de minimum duurzaamheidsnormen op het gebied van klimaat

4.4 Klimaatactieplan Infrastructuur

Negatieve impact verkleinen

CO₂-reductie

- Voor de direct beheerde beleggingen in de infrastructuurportefeuille (>90%) willen we dat in **2025 60% van de beleggingen een Paris-aligned doelstelling** heeft gezet. Voor de fondsbeleggingen (<10%) bepalen we geen doelstelling omdat dit deel van de portefeuille klein is.
- Uiterlijk in 2030 willen we 100% Paris-aligned beleggingen. Of bedrijven een Paris-aligned doelstelling hebben, bepalen we aan de hand van data van de Science-based targets initiative (SBTi). Waar mogelijk hebben deze ondernemingen dit laten valideren en rapporteren ze over de voortgang.

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

PFZW hanteert een **streefdoelstelling van minimaal 25% SDI's in de infrastructuurportefeuille**. Een deel van deze SDI's gaan uit naar klimaat- SDG's, maar hier is geen specifieke doelstelling voor.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

▪ Duurzame kapitaalallocatie

Met onze reductiestrategie sturen we direct op het percentage Paris-aligned ondernemingen in de portefeuille en indirect op de CO₂-voetafdruk van de portefeuille. In beide gevallen is het einddoel net zero in 2050. Deze strategie geeft de mogelijkheid om beleggingen aan te houden of aan te kopen die op dat moment nog slecht presteren maar een gedegen plan hebben om te verduurzamen. Beleggingen moeten de volgende doelstelling hebben om te voldoen aan Paris-alignment:

- Een middellange termijn doelstelling (5-15 jaar, basisjaar niet eerder dan 2015) die betrekking heeft op scope 1 en 2 emissies op basis van de Sectoral Decarbonization Approach (SDA) of de Absolute Contraction Approach (ACA) voor een reductie van 1,5°C.

Ondanks dat we niet direct sturen op CO₂-reductie, maken we de CO₂-uitstoot wel jaarlijks inzichtelijk en monitoren we deze uitstoot jaarlijks.

▪ We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit

Binnen infrastructuur zetten we engagement in om bestaande en nieuwe investeringen richting Paris- alignment doelen te bewegen. Waar sprake is van een meerderheidsbelang, richten we de governance zo in dat we Paris-alignment doelen kunnen afdwingen. Via portefeuilleconstructie en het doorvoeren van Paris-aligned plannen in de door PFZW beheerde beleggingen sturen we op de doelstelling.

▪ We beleggen enkel in bedrijven die voldoen aan de minimum duurzaamheidsnormen op het gebied van klimaat

4.5 Klimaatactieplan Private Equity

Negatieve impact verkleinen

CO₂-reductie

Private equity heeft als doelstelling om **uiterlijk in 2040 voor 100%** uit beleggingen te bestaan die zich gecommitteerd hebben aan een **Paris-aligned doelstelling**. We volgen hiermee de Science Based Targets Portfolio coverage approach. Deze benadering stelt dat in 2040 100% van alle ondernemingen in portefeuille een science-based target hebben geformuleerd waarbij we tussendoelen moeten bepalen in lijn met een lineair traject.

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

PFZW heeft als doelstelling om binnen **private equity 5% van de portefeuille te alloceren naar SDG's**.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

- **Duurzame kapitaalallocatie**

Met onze reductiestrategie sturen we direct op het percentage Paris-aligned ondernemingen in de portefeuille en indirect op de CO₂-voetafdruk van de portefeuille. In beide gevallen is het einddoel net zero in 2050. Deze strategie geeft de mogelijkheid om beleggingen aan te houden of aan te kopen die op dat moment nog slecht presteren maar een gedegen plan hebben om te verduurzamen.

PFZW heeft een specifieke impactportefeuille binnen de private equity dat enkel in SDI's belegt om de SDG-doelstelling van 5% te bereiken.

- **We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit**

In de komende jaren intensificeert PFZW haar engagement met General Partners (GP's).

- **We beleggen enkel in bedrijven die voldoen aan de minimum duurzaamheidsnormen op het gebied van klimaat**

4.6 Klimaatactieplan Renteafdekkingmandaat staatsobligaties

Negatieve impact verkleinen

PFZW belegt in staatsobligaties in Nederland, Duitsland, Frankrijk, België, Oostenrijk, Finland en Luxemburg om renterisico af te dekken. Deze landen hebben allemaal het Parijsakkoord ondertekend en volgen het klimaatbeleid (Fit for 55) van de Europese Unie. Enkel via engagement heeft PFZW de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op deze overheden/beleidsmaker. PFZW heeft beperkt tot geen invloed op het beleid van landen in de portefeuille.

De huidige set landen is relatief beperkt en landen als Duitsland, Frankrijk en Nederland zijn in de feitelijke portefeuille groot. Alternatieve landen dragen niet significant bij aan de renteafdeckingsdoelstelling van het mandaat. Daarnaast, laat de Climate Action Tracker (CAT) zien dat er geen enkel land ter wereld is met een *Nationally Determined Contribution* (NDC) in lijn met het akkoord van Parijs.^{vi}

Vanaf 2024 rapporteren we over de uitstoot van de staatsobligatiesportefeuille. Hiervoor volgen wij de recent gepubliceerde PCAF-methode. Deze methode van Partnership for Carbon Accounting Financials maakt de CO₂-impact zichtbaar.^{vii}

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

PFZW streeft naar een investering van minimaal **5% van het renteafdeckingsmandaat in SDI's**.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

- **Duurzame kapitaalallocatie**

PFZW belegt in green bonds en social bonds uitgegeven door (locale) overheden, supranationals en agencies om de allocatie naar SDG's binnen het renteafdeckingsmandaat te verhogen.

- **We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit**

PFZW onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om effectief met beleidsmakers te engagen én of dit een weg is die PFZW wil inslaan.

4.7 Klimaatactieplan Staatsobligaties opkomende markten

Negatieve impact verkleinen

Voor staatsobligaties opkomende markten geldt dat de set aan landen iets groter is dan bij staatsobligaties ontwikkelde markten. Ook al deze landen hebben het Parijsakkoord ondertekend, maar geen enkele heeft een Nationally Determined Contribution (NDC) in lijn met een 1,5°C-pad. De Climate Action Tracker scores liggen meer uiteen dan voor de landen binnen de EU. De uitslagen bevinden zich, naast enkele landen zonder rating, op de niveaus oranje (insufficient; 2-3 graden opwarming), rood (highly insufficient; 3+ graden opwarming) en zwart (critically insufficient, 4+ graden opwarming).

Veel van deze landen bevinden zich in het proces van economische ontwikkeling (met een zekere mate van industrialisatie). Dit gaat gepaard met verhoogde CO₂-uitstoot. Bovendien meet de Climate Action Tracker CO₂-emissies op basis van productie in plaats van consumptie. Het beeld is hier vertekend omdat veel productie voor Westerse landen geoutsourcet is naar opkomende economieën. Dat maakt niet beleggen in deze landen op basis van bovenstaande criteria ongewenst vanuit het perspectief van een rechtvaardige transitie, waarbij rekening wordt gehouden met evenwichtige verdeling van sociaal economische gevolgen van de transitie.

Tenslotte ligt ook in het geval van emerging market debt (EMD) engagement op landenniveau minder voor de hand dan op ondernemingsniveau. Nog ongeacht of dit positieve verandering teweeg brengt, aan het einde van de dag is een reductie in de staatsobligatieportefeuille waarschijnlijk volledig te danken aan het beleid en de acties van de overheden zelf, niet aan PFZW als belegger.

Positieve impact vergroten

Voor EMD ziet PFZW meer mogelijkheden in het financieren van klimaatoplossingen. Bijvoorbeeld door het financieren van green bonds binnen opkomende en/of frontier landen. Belangrijk om hierbij te benadrukken, is dat de mogelijkheden hiervoor nog relatief beperkt zijn (beperkt volume aan green bonds op de markt beschikbaar) en green bonds doorgaans tegen een iets lager rendement handelen dan reguliere staatsobligaties van opkomende landen. De beschikbare instrumenten passen niet binnen de risicokaders die PFZW voor deze beleggingen heeft opgesteld.

4.8 Klimaatactieplan Credit Risk Sharing

Negatieve impact verkleinen

Voor credit risk sharing (CRS) is het nog niet mogelijk om een CO₂-reductieprofiel op te stellen. Dit komt omdat PFZW hier in grote mate afhankelijk is van aangeleverde data door banken en zij momenteel nog onvoldoende inzicht hebben in de uitstootdata van de bedrijven in de onderliggende leningenportefeuilles. We zijn in gesprek met banken om dit proces te versnellen en om een inventarisatie te maken van wat er op dit moment gerapporteerd wordt. Zo bekijken we onder andere de rapportages Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD-rapportages).

De mate van inzicht in duurzaamheidsdata binnen CRS wordt de komende jaren naar verwachting beter. Dit heeft te maken met de EU Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), maar ook wet- en regelgeving in andere jurisdicties (waaronder de VS). Door SFDR moeten banken werken aan de informatieverstopping over de duurzaamheid van portefeuilles. Ze zijn op dit moment nog niet ver genoeg om informatie te kunnen geven over de leningenportefeuilles. Naar verwachting is er vóór 2025 voldoende voortgang geboekt om CO₂-reductiestrategieën te kunnen implementeren voor de beleggingscategorie CRS.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

- **We oefenen onze rol als actief aandeelhouder uit**

PFZW is in gesprek met banken om inzicht te krijgen in de duurzaamheidsdata en om te inventariseren wat zij op dit moment rapporteren. Als onderdeel hiervan is een verbeterd en uitgebreid ESG due diligence framework geïntroduceerd. Hierin is een uitgebreide analyse opgenomen van de KPI's op het gebied van duurzaamheid, zoals een commitment aan de Net Zero Banking Alliance en Science Based Targets. Als onderdeel hiervan hebben veel banken op dit moment bijvoorbeeld al CO₂-reductiedoelstellingen voor de high-carbon sectoren gecommuniceerd voor de komende jaren.

PFZW hoopt dat een aantal banken dit jaar voor nieuwe CRS-transacties bepaalde ESG-gerelateerde statistieken kan rapporteren, bijvoorbeeld als het gaat om de transitie strategie van de onderliggende bedrijven actief in high-carbon sectoren. Hier voeren we actief gesprekken over, onder andere als onderdeel van onderhandeling van nieuwe transacties.

We zijn ook bezig om voor CRS de CO₂-intensiteit in kaart te brengen. Hiermee kan PFZW banken stimuleren en/of challengen op hun informatieverstopping over CO₂-uitstoot. Hier kunnen we echter geen CO₂-reductiestrategie aan koppelen omdat de informatie gebaseerd is op sectordata en niet op de data van de onderliggende individuele bedrijven.

Als banken in de toekomst wel beschikken over CO₂-data, geldt dat de uitstoot gelinkt is aan de leningenportefeuilles van banken. Zodra het relevant wordt, doet PFZW ook hier onderzoek of we via de tegenpartijen kunnen sturen op de samenstelling van de onderliggende portefeuilles.

- **We beleggen enkel in bedrijven die voldoen aan de minimum duurzaamheidsnormen op het gebied van klimaat**

4.9 Klimaatactieplan Hypotheken

Negatieve impact verkleinen

- Het sturen op CO₂-uitstoot is binnen de hypothekenportefeuille niet mogelijk. PFZW heeft als belegger namelijk geen relatie met de woningeigenaar.^{viii}
- Onze hypotheekverstrekker biedt onder andere rentekorting aan, aan woningeigenaren om hun woning te verduurzamen om de hypothekenportefeuille (NL woningen) te verduurzamen. Andere manieren om verduurzaming van de woningen in de portefeuille te stimuleren is het scheppen van gunstige randvoorwaarden en het ondersteunen van de consument, bijvoorbeeld bij verduurzaming van de woning.
- Vanaf 2024 rapporteert PFZW over de CO₂-uitstoot van de hypothekenportefeuille.

Acties

We zetten verschillende instrumenten naast elkaar in om onze doelen te behalen:

▪ Duurzame kapitaalallocatie

PFZW ziet het aanbieden van rentekorting om de woning te verduurzamen als de meest effectieve manier om bij te dragen aan de verduurzaming van de Nederlandse woningvoorraad. Een andere mogelijkheid is het selecteren op energielabel bij aanvang en bijvoorbeeld het niet meer aannemen van energielabels onder een bepaalde waarde. Dit is problematisch omdat grote groepen deelnemers op deze manier geen hypotheek zouden kunnen krijgen. PFZW wil deelnemers niet de toegang tot het product ontzeggen op basis van het bestaande energielabel en heeft nu niet de intentie hier op te sturen. Onze hypotheekverstrekker probeert juist om woningeigenaren de bestaande woningvoorraad te laten verduurzamen met financiële incentives in de vorm van een rentekorting.

4.10 Klimaatactieplan Insurance

Negatieve impact verkleinen

Voor insurance is er geen methodologie om een CO₂-reductieprofiel op te stellen. Aan het belegde vermogen in insurance is per definitie geen CO₂-uitstootprofiel te koppelen vanwege de aard van de activiteiten. Ook is sprake van grote gelaagdheid in de portefeuille en is er beperkte transparantie met betrekking tot de verzekeringsnemers.

Een voorloper onder verzekeraars kiest ervoor om vervuilende sectoren of ondernemingen die niet Paris-aligned zijn, uit te sluiten van verzekering. Een bepaalde activiteit wordt minder aantrekkelijk door het wegnemen van opties voor verzekering. PFZW onderzoekt of, hoe en per wanneer we hier beleidsmatig op kunnen en willen sturen.

Positieve impact vergroten

SDG-doelstelling

De portefeuille bestaat voor 80% tot 90% uit SDG's. De insuranceportefeuille herverzekert namelijk natuurrampen. Dit draagt bij aan klimaatadaptatie en valt onder SDG 13.

5. Eigen bedrijfsvoering

PFZW is een organisatie met een belangrijke maatschappelijk taak.

De verduurzaming van de portefeuille heeft de grootste focus. Daarnaast ziet PFZW het ook als haar verantwoordelijkheid om de eisen die ze oplegt aan de markt intern te implementeren en daarbij ook haar eigen bedrijfsvoering te verduurzamen.

PFZW heeft zichzelf de doelstelling gesteld om haar scope 1 en 2 uitstoot naar netto nul gereduceerd te hebben in 2030.

In 2021 betrof de uitstoot 102 ton CO₂ over scope 1 en 2. Scope 1 gaat over alle directe uitstoot van PFZW. Dit is de uitstoot uit aardgas voor de verwarming en klimaatsystemen van PFZW. Scope 2 omvat de indirecte uitstoot uit ingekochte energie. Voor PFZW is het belangrijk om in haar volledige bedrijfsvoering te verduurzamen, dus ook de activiteiten die onder scope 3 vallen. Het meten van de scope 3 emissies komt met grote uitdagingen, zoals de beschikbaarheid van data, inzicht in de keten, emissiefactoren en capaciteit.

Plannen

Op de korte termijn (1-2 jaar) zijn de reductiemogelijkheden beperkt, omdat PFZW huurder is van het bedrijfspand. PFZW zet nu in op minder verbruik van energie door het optimaliseren van de klimaatsystemen en gedragsaanpassingen. In de loop van 2023 werken we meerdere paden uit voor PFZW om te komen tot netto nul op scope 1 en 2 in 2030.

Inventarisatie scope 3

PFZW is gestart met een inventarisatie van haar scope 3 uitstoot. In 2023 zetten we verdere stappen om de uitstoot inzichtelijk te maken en te reduceren. De grootste bronnen van de operationele scope 3 uitstoot van PFZW is de beleggingsportefeuille, de dienstverlening van pensioenuitvoerder PGGM en de mobiliteit. Voor deze grootste bronnen nemen wij al stappen om de uitstoot ervan te reduceren:

- We reduceren de uitstoot van de beleggingsportefeuille door de doelstellingen in dit klimaatplan.
- PGGM zet stevig in op verduurzaming. Zie hiervoor het PGGM NV jaarverslag 2022.
- Uitstoot uit mobiliteit gaat over het woon-werkverkeer, het zakelijk verkeer en het OV. Voor mobiliteit geldt dat het PFZW bestuursbureau sinds 2021 een volledig elektrisch leasewagenpark heeft. Daarnaast zijn er minder reisbewegingen naar kantoor omdat medewerkers meer vanuit huis werken.

6. Verantwoording & monitoring

6.1 Jaarlijkse openbare rapportage

PFZW rapport jaarlijks over de geboekte voortgang van zijn klimaatplan in het Jaarbericht Duurzaam Beleggen. Op deze manier zorgt PFZW voor transparantie over zijn klimaatstrategie richting deelnemers, toezichthouders en overige stakeholders.

De rapportage bestaat uit:

1. een toelichting op de geboekte voortgang van de (reductie)doelstellingen voor 2025 en 2030 en de Net Zero 2050-doelstelling
2. een toelichting op de geboekte voortgang van de doelstelling voor het percentage klimaatoplossingen in de portefeuille
3. een beschrijving van de bijdrage van de gebruikte instrumenten en actieplannen onder punt 1 en 2
4. een TCFD-rapportage inclusief rapportage over de operationele scope 1 en 2 emissies van PFZW

Is de voortgang op één of meerdere (reductie)doelstellingen minder groot is dan verwacht? Dan leggen we uit waarom dat het geval is. Als we een doelstelling aanpassen, staat dat ook in de rapportage.

6.2 Paris Aligned Investment Initiative Commitment

Een vereiste van het PAII-commitment is dat PFZW binnen een jaar na tekenen haar doelstellingen communiceert. Voor PFZW betekent dat vóór 21 april 2023. Het gaat daarbij om vier typen doelstellingen:

1. een < 10-jaars reductiedoelstelling op portefeuilleniveau
2. een < 10-jaars doelstelling voor het percentage klimaatoplossingen
3. een 5-jaars doelstelling per asset class voor het percentage aligned/aligning assets in materiële sectoren
4. een 2030-doelstelling voor de operationele scope 1 en 2 emissies van PFZW

Inmiddels zijn we een jaar verder en hebben we de volgende doelstellingen:

1. Reductiedoelstelling op portefeuilleniveau: 50% absolute reductie tussen 2019 en 2030 voor de scope 1 en 2 uitstoot van de aandelen-, krediet- en vastgoedportefeuille.
2. Deze doelstelling is gezet op 8% van het totaal vermogen belegd in klimaatoplossingen, zoals EU Taxonomie deze definieert, in 2030.
3. In overleg met de IIGCC vullen we deze doelstelling later dit jaar in. PFZW is nog aan het onderzoeken hoe deze doelstelling het best kan worden ingevuld.
4. Zoals uitgelegd in hoofdstuk 6 is deze doelstelling vastgesteld op 100% reductie tussen 2021 en 2030. Dit betekent dat PFZW in 2030 netto-nul scope 1 en 2 uitstoot.

6.3 TCFD-rapportage

De eerste TCFD-rapportage heeft betrekking op het jaar 2022 en verschijnt samen met het Jaarbericht Duurzaam Beleggen. Door te rapporteren volgens de TCFD-richtlijnen wil PFZW stakeholders duidelijk maken hoe omgegaan wordt met klimaatrisico's en -kansen en dat PFZW voldoet aan de vereisten van het PAII-Commitment.

Begrippenlijst

CO₂	Wanneer we spreken over CO ₂ bedoelen we vrijwel altijd CO ₂ equivalent (CO ₂ e). CO ₂ equivalenten omvatten alle broeikasgassen zoals deze zijn erkend in het Kyoto Protocol: koolstofdioxide, methaan, stikstof dioxide, fluorkoolwaterstoffen, perfluorkoolstoffen en zwavelhexafluoride.
SFDR	De Sustainable Financial Disclosure Regulation bevat de duurzaamheidsvereisten voor financiële instellingen die vanaf maart 2021 gelden.
Net-zero	Netto nul betekent dat de totale wereldwijde uitstoot van alle broeikasgassen minus het totaal verwijderde broeikasgassen uitkomt op maximaal nul. In het Parijsakkoord is namelijk afgesproken om de opwarming van de aarde te limiteren tot <i>well-below 2 degrees</i> en te streven naar maximaal 1.5 graden temperatuurstijging. De wereldwijde uitstoot moet in 2050 netto nul (net-zero) zijn om het doel van 1.5 graden te halen.
SDG/SDI	Sustainable Development Goals (SDG) zijn de 17 doelen die de Verenigde Naties hebben gesteld en die zij voor 2030 willen behalen. PFZW draagt bij aan het behalen van deze doelen door te investeren in Sustainable Development Investments (SDI) zoals deze gedefinieerd zijn door het SDI Asset Owner Platform (AOP).
Paris-alignment	De mate waarin ondernemingen een reductiedoelstelling en/of -plan hebben om hun uitstoot in lijn met de afspraken in het Parijsakkoord te verlagen.
IIGCC	Institutional Investors Group on Climate Change
NZIF	Net Zero Investment Framework
PAII-Commitment	Paris-Aligned Investment Initiative Net Zero Asset Owner Commitment

Bijlage A : Hoe meten we de CO₂-uitstoot van de portefeuille?

De uitstoot van bedrijven is onder te verdelen in scope 1, 2 en 3. Deze zijn door het Greenhouse Gas Protocol als volgt gedefinieerd:

- Scope 1: directe uitstoot van eigen bronnen of bronnen binnen het beheer van het bedrijf.
- Scope 2: indirecte uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie.
- Scope 3: indirecte uitstoot voortkomende uit het overige deel van de waardeketen.

PFZW stuurt primair op scope 1 en 2 omdat informatie over de scope 1 en 2 uitstoot van een bedrijf relatief goed beschikbaar is. Dit is niet het geval voor scope 3 uitstoot. Enkel voor de aandelenportefeuille reduceert PFZW de scope 3 uitstoot van de energie- en automobielsector.

PFZW maakt gebruik van de volgende drie maatstaven:

	Absolute CO ₂ -uitstoot	Relatieve CO ₂ -uitstoot	CO ₂ -intensiteit
Methode	PCAF	PCAF en SFDR	PCAF
Eenheid	Tonnen CO ₂ e	Tonnen CO ₂ e/€ mln	Tonnen CO ₂ e/€ mln omzet
Wat meet het?	Uitstoot van een bedrijf die op basis van het belegd vermogen toe te rekenen is aan PFZW	Totale uitstoot per euro belegd vermogen	Uitstoot per euro omzet
Wat vertelt het ons?	De hoeveelheid ton CO ₂ waarvoor PFZW verantwoordelijk is vanwege de portefeuillebeleggingen	Hoe de CO ₂ -voetafdruk van de portefeuille zich verhoudt tot die van andere pensioenfondsen	De mate van CO ₂ -intensiteit van de beleggingen in de portefeuille.
Waar gebruiken we het voor?	Rapportage	Rapportage	Sturen en rapportage

De meeste recente informatie over de CO₂-voetafdruk van de portefeuille is te vinden in het Jaarbericht Duurzaam Beleggen: [Jaarbericht Duurzaam Beleggen 2021 \(pfzw.nl\)](#).

Op dit moment rapporteert PFZW over de CO₂-voetafdruk van de aandelen-, krediet-, vastgoed -en infrastructuurportefeuille. Vanaf volgend jaar rapporteert PFZW ook over de CO₂-voetafdruk van staatsobligaties in het renteafdekkingsmandaat, staatsobligaties opkomende markten en hypotheek. Daarnaast zetten we ook stappen om meer informatie te winnen over de CO₂-uitstoot van de private equity-, insurance- en credit risk sharingportefeuille.

Bijlage B : Scope 3 uitstoot

Scope 3 uitstoot betreft de indirecte uitstoot van een bedrijf van de delen in de waardeketen die niet vallen onder scope 1 en/of 2. Scope 3 vormt een groot deel van de wereldwijde uitstoot en is voor veel sectoren de belangrijkste emissiecategorie, bijvoorbeeld voor de energie- en landbouwsector. Scope 3 is de uitstoot in de waardeketen van een bedrijf en is op te delen in 15 categorieën. *Purchased good and services* (cat. 1) en *use of sold products* (cat. 11) zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de scope 3 uitstoot.

Nog geen reductiedoelstelling

Op dit moment acht PFZW het niet mogelijk om op basis van de beschikbare data voor scope 3 een reductiedoelstelling te zetten en deze uitstoot doelgericht en aantoonbaar te verlagen. De belangrijkste reden hiervoor is de ontoereikende datakwaliteit en een relatief lage beschikbaarheid van de data. PFZW heeft wel de ambitie om scope 3 uitstoot te gaan reduceren wanneer de data kwaliteit en -beschikbaarheid toereikend is.

Lage datakwaliteit

Er zijn een aantal redenen voor de relatief lage datakwaliteit van scope 3:

- Slechts een klein percentage van de bedrijven rapporteert over (alle materiële) scope 3 uitstoot. Dataleveranciers modelleren het overgrote deel van de scope 3 data om dit gebrek aan informatie over scope 3 op te vullen.
- Dataleveranciers gebruiken veelal grove modellen om scope 3 te modelleren. Slechts een paar (bottom-up) modellen bieden enige nauwkeurigheid, maar deze zijn van toepassing op slechts een paar sectoren. Het overgrote deel van de gemodelleerde scope 3 uitstoot komt tot stand via een top-down model die weinig tot geen informatie biedt over de scope 3 uitstoot van een bedrijf.
- Rapportage over scope 3 is minder gestandaardiseerd en bedrijven hebben er minder ervaring mee. Dit komt de juistheid en compleetheid van de gerapporteerde data niet ten goede.
- De waardeketen van bedrijven is lang, hetgeen het bepalen van de scope 3 voor bedrijven bemoeilijkt. Ook dit komt de kwaliteit van de gerapporteerde data niet ten goede.

Dat de datakwaliteit van scope 3 nog niet toereikend is, merkt ook de DNB op. Zij nemen de gegevens niet mee in hun analyse over de CO₂-voetafdruk.^{ix} Ook onderzoek (Busch et al., 2022)^x laat zien dat er weinig consistentie is tussen de gemodelleerde scope 3 uitstoot van verschillende dataleveranciers.

Lage informatiewaarde

Als gevolg van de lage datakwaliteit is de informatiewaarde in scope 3 data ook laag. Het kan ongewenste resultaten hebben als PFZW toch een doelstelling zet op scope 3 en beleggingsbeslissingen maakt op basis van deze informatie. Daarnaast overschaduwde scope 3 vanwege zijn formaat (o.a. door dubbel telling) de betrouwbare informatie van scope 1 en 2 data. Ook dit is niet wenselijk en kan tot verkeerde beslissingen leiden.

Onbetrouwbare data 2019

We zijn niet in staat om de scope 3 uitstoot in basisjaar 2019 te bepalen vanwege een gebrek aan betrouwbare data voor dat jaar. Voor een CO₂-meting in 2019 maken wij gebruik van de CO₂-data van 2017. De beschikbaarheid en kwaliteit van scope 3 data is laag in 2017 vanwege een gebrek aan rapportage. Dat maakt een reductiedoelstelling op scope 3 met basisjaar 2019 lastig.

Verbetering datakwaliteit

In de afgelopen jaren is de datakwaliteit wel enigszins verbeterd. Er is een groei te zien in het aantal gerapporteerde scope 3 data^{xi} én dataleveranciers hebben betere modellen ontwikkeld met hogere dekking. PFZW verwacht dat deze trend zich in de komende jaren voortzet door onder andere de invoeringen van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Single Access Point (ESAP). De CSRD stelt rapportage over scope 3 aan bedrijven verplicht en de ESAP dient als een platform voor deze data. Deze regelgeving zorgt echter enkel voor een stijging in de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van scope 3 data van Europese bedrijven. Het is de vraag of deze trend zich ook doorzet buiten Europa.

Ontwikkelingen

PFZW houdt de ontwikkelingen van scope 3 nauw in de gaten. Op dit moment zijn we de ontwikkelingen rondom scope 3 opnieuw aan het onderzoeken om te bepalen of er nieuwe mogelijkheden zijn. Bij onderzoek bekijken we of het mogelijk is criteria te bepalen voor infasering van scope 3. We nemen deze mee voor subsectoren en beleggingscategorieën waar de data al wel toereikend zijn. Zo meten en reduceren we binnen de aandelen portefeuille de scope 3 uitstoot al van vier subsectoren: subsectoren (olie & gas sector en auto-industrie).

PFZW is er echter van overtuigd dat het meten en sturen op scope 3 niet de enige manier is om de scope 3 uitstoot van de portefeuille en de wereld omlaag te brengen:

- De CO₂-reductie en Paris-alignment strategie zorgen voor een onderweging naar bedrijven die CO₂-intensief zijn en/of bedrijven die geen Paris-aligned doelstelling hebben. Tegelijkertijd betekent dit meer bedrijven met een lagere scope 1 en 2 uitstoot en meer bedrijven met een Paris-aligned doelstelling in de portefeuille. Een bijvangst van deze strategieën is ook een lagere scope 3 uitstoot. De scope 1 en 2 emissies van het ene bedrijf zijn namelijk de scope 3 emissies van het andere bedrijf.
- Door te beleggen in bepaalde klimaatoplossingen, zoals windmolenparken, is PFZW in staat bij te dragen aan de beschikbaarheid van duurzame energie. Hoewel de opwekking van elektriciteit onder scope 2 valt, is het gebruik van de opgewekte elektriciteit scope 3. Het gebruik van duurzame energie brengt minder CO₂ in de atmosfeer dan het gebruik van fossiele energiebronnen.
- PFZW's engagement met de fossiele sector zorgt ook voor een reductie in de scope 3 uitstoot van de portefeuille. De scope 3 uitstoot van de fossiele sector vormt een groot deel van de totale scope 3 uitstoot van de portefeuille. Het omlaag brengen van deze uitstoot draagt daarom significant bij aan een lagere CO₂-voetafdruk van de portefeuille. Naast het engagement met de fossiele sector is PFZW onlangs ook begonnen met engagement met de nutssector, materialensector en de voedselindustrie. We spreken bedrijven aan op hun scope 3 uitstoot en vragen hun een reductiedoel te stellen om deze uitstoot omlaag te brengen.

-
- i 2019 is gekozen als basisjaar vanuit de guidance van het Net Zero Investment Framework. Daarnaast is dit ook het basisjaar dat door de IPCC gebruikt is in de 1.5C reductiepaden die naar net-zero in 2050 leiden. De 50% komt overeen met het reductiepad om de wereldwijde opwarming van de aarde te limiteren tot 1,5 graden met geen of beperkte overschrijding. [IPCC_AR6_WGIII_SPM.pdf](#).
- ii Om het 1,5 graden pad richting een net-zero wereld in 2050 te volgen, heeft de wereld carbon offsetting nodig. Dit is ook door de IPCC erkend: *"All pathways that limit global warming to 1.5°C with limited or no overshoot project the use of carbon dioxide removal (CDR) on the order of 100-1000 GtCO₂ over the 21st century"*. ([SPM_version_report_LR.pdf \(ipcc.ch\)](#), p. 17). PFZW doet onderzoek naar de mogelijke implementatievormen voor offsetting en zoekt uit in welke sectoren offsetting nodig is vanwege een gebrek aan reductiepotentieel. Uitgangspunten hierbij zijn de scenario's van de IPCC en het alleen inzetten van offsetting voor anderzijds onmogelijk te reduceren uitstoot. Om de genoemde reductiedoelstellingen in dit Klimaatplan te halen, wordt geen gebruik gemaakt van CO₂-compensatie.
- iii [Jaarbericht Duurzaam Beleggen 2021 \(pfzw.nl\)](#)
- iv [Uitsluiting bedrijven - Over PFZW | PFZW](#)
- v Zie bijlage A voor meer uitleg over de maatstaf voor absolute CO₂-reductie.
- vi De absolute reductiedoelstelling geldt voor 44% van het belegd vermogen (aandelen, liquide krediet en vastgoed). Alle categorieën waarvoor een klimaatdoelstelling is, tellen op tot 57% van het vermogen (aandelen, liquide krediet, vastgoed, infrastructuur en private equity). Op basis van strategische allocatie 2023.
- vii [Countries | Climate Action Tracker](#). Bekeken: 28-03-2023
- viii PCAF (2022). The Global GHG Accounting and Reporting Standard Part A: Financed Emissions. Second Edition, p.109.
- ix Leidraad Ondertekenaars Klimaatcommitment Financiële Sector. [Leidraad-Leidraad-voor-relevante-financieringen-beleggingen-en-actieplannen-okt2022.pdf \(klimaatcommitment.nl\)](#)
- x Berkhout, A., Dijk, J., Husby, T. (2023). Dynamics of the carbon footprint of financial institutions: a decomposition approach. *DNB Analysis series*, p.15.
- xi Busch, T., Johnson, M., en Pioch, T. (2022). Corporate carbon performance data: Quo vadis? *Journal of Industrial Ecology*, 26(1), 350-363.
- xii <https://www.wri.org/update/trends-show-companies-are-ready-scope-3-reporting-us-climate-disclosure-rule>

Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Noordweg Noord 150
Postbus 117, 3700 AC Zeist
pfzw.nl

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn